

Oproep: Behoud de essentie van de EU-verordening: bescherming tegen alle vormen van online kindermisbruik, technologisch neutraal, toekomstbestendig en met een rechterlijke toets om fundamentele rechten te waarborgen.

Geachte Kamerleden,

27 juni 2023

Als vertegenwoordigers van meerdere kinderrechtenorganisaties schrijven wij u met betrekking tot de EU-verordening ter voorkoming en bestrijding van seksueel misbruik van kinderen in de online wereld, waarover u op 29 juni komt te spreken in het commissiedebat 'Online veiligheid en Cybersecurity'. De EU-verordening en het voorstel van de LIBE-commissie zijn van cruciaal belang om kinderen te beschermen tegen online kindermisbruik en uitbuiting.

Eerder dit jaar hebben wij een gezamenlijke oproep gedaan om dit EU-voorstel te steunen. In de brief die nu voor u ligt willen wij u graag informeren over de gevolgen van het uitsluiten van specifieke technologieën, zoals client-side scanning, en benadrukken waarom het zo belangrijk is dat het voorstel technologie-neutraal blijft. Tot nu toe zijn we afhankelijk van de goede wil van bedrijven om kinderen online te beschermen. Dat is onvoldoende gebleken. Deze EU-wet is nodig om het internet een veiligere plek te maken voor kinderen om te leven en te leren.

Schaal van het probleem

Recent onderzoek heeft aangetoond dat maar liefst 68% van de 18-jarigen als kind in Nederland op enig moment ongewenst online seksueel gedrag heeft ervaren¹. Een schrikbarend hoog aantal. In Nederland maken ieder jaar naar schatting 72.000 meisjes en 24.000 jongens in de leeftijd van 16 en 17 jaar online seksuele intimidatie mee². Het is daarmee de meest voorkomende vorm van seksueel geweld onder 16- en 17-jarigen: het gaat om meer dan 1 op 4 meisjes en bijna 1 op 10 jongens. Deze cijfers benadrukken de omvang van het probleem en de noodzaak om adequaat op te treden. Kinderen leven meer online dan ooit en zijn daar kwetsbaar. Zij hebben het recht om beschermd te worden tegen seksueel misbruik en seksuele uitbuiting onder het VN-Kinderrechtenverdrag.

Client-side scanning

De EU-verordening raakt belangrijke thema's, waaronder het recht op privacy en het recht op bescherming. Er zijn moties met betrekking tot deze verordening aangenomen in het Nederlandse parlement. De motie van het lid Van Ginneken (D66) stelt dat de verordening niet moet worden gesteund als deze "chatcontrol" toestaat, zoals client-side scanning. Het is belangrijk op te merken dat end-to-end versleutelde (E2EE) diensten zoals berichtendiensten of e-maildiensten al client-side scanning gebruiken om malware en spam te detecteren en link previews te genereren, zonder de versleuteling te compromitteren. Dit scannen op inhoud gebeurt lokaal op het apparaat van de gebruiker, waarbij de inhoud van het bericht alleen zichtbaar blijft voor de zender en de ontvanger, zonder te worden gedeeld met derden (hoewel mogelijk wel met de server van de online dienstverlener, maar zonder identiteitskenmerken).

De motie uit geen bezwaar tegen het gebruik van client-side scanning om spam en malware te detecteren. Het onderscheid tussen het scannen op malware en kindermisbruik lijkt voornamelijk te liggen in de vervolgstap: terwijl gedetecteerde malware bij de ontvanger blijft, wordt verondersteld dat gedetecteerd misbruikmateriaal wordt gedeeld met derden. Hierdoor wordt de inhoud van het bericht niet langer alleen zichtbaar voor de zender en de ontvanger. Wij zijn van mening dat het gerechtvaardigd is om gedetecteerd en strafbaar materiaal van kindermisbruik te delen met de autoriteiten, gezien de ernst van het misdrijf en de noodzaak om slachtoffers te beschermen en daders te stoppen.

Er zijn in E2EE omgevingen ook mogelijkheden om kindermisbruik tegen te gaan zonder de vertrouwelijkheid van de communicatie in gevaar te brengen. Zo kan er worden gescand op bekend misbruikmateriaal om te voorkomen dat het (opnieuw) wordt gedeeld, zonder dit te melden. Bovendien kan er geïnvesteerd worden in waarschuwingssystemen die mensen bewust maken van risico's en mogelijkheden bieden om misbruikmateriaal te blokkeren, melden en hulp te zoeken, bijvoorbeeld via speciale portals bij kindertelefoon en hulplijnen. Ook het VN Kinderrechtencomité benadrukt in General Comment 25 (paragraaf 70) dat landen moeten nadenken over goede maatregelen om het

¹ WeProtect Global Alliance (2023) [Geschatte blootstelling van kinderen aan ongewenst online seksueel gedrag en de gerelateerde risicofactoren](#)

² Nationaal Rapporteur (2022) [Slachtoffermonitor Seksueel geweld tegen kinderen 2017 - 2021 - Uitgelicht Prevalentie](#)

opsporen en melden van online seksueel misbruik en misbruikmateriaal mogelijk te maken in versleutelde omgevingen, met toepassing van gedegen waarborgen. Door het volledig uitsluiten van client-side scanning voor kindermisbruik worden al deze (toekomstige) mogelijkheden uitgesloten, zelfs wanneer deze geen inbreuk maken op de vertrouwelijkheid van onze interpersoonlijke online communicatie.

Consequenties aanpassingen

We hebben kennisgenomen van de breed gedragen moties en zijn geschrokken van de onderliggende verkeerde aanname: dat het beschermen van privacy en het beschermen van kinderen online niet samen gaan. Kinderen hebben recht op beide. Er zijn veel mogelijkheden om online kindermisbruik aan te pakken, zowel in openbare online omgevingen als in interpersoonlijke online communicatie, en de vertrouwelijkheid van communicatie te behouden. Daarom vinden wij het belangrijk om geen technologie uit te sluiten, maar te onderzoeken wat mogelijk is, innovatie te stimuleren en fundamentele rechten te waarborgen via een rechterlijke toets, zoals beschreven in de verordening. We maken ons zorgen dat door het verwijderen van bepaalde technologieën uit de verordening, er blinde vlekken ontstaan die misbruikt kunnen worden door daders.

Onze oproep

Laat het belang van het kind de primaire overweging zijn in het wetgevingsproces rondom deze verordening. Online seksueel kindermisbruik komt op grote schaal voor en heeft levenslange gevolgen voor slachtoffers en hun omgeving. We hebben met deze wetgeving de kans om de online wereld veiliger te maken voor kinderen en hun welzijn in de digitale wereld te beschermen.

Er is veel expertise beschikbaar over hoe online kindermisbruik kan worden aangepakt met behulp van technologie in de praktijk. Hierom suggereren wij een rondetafelgesprek, om de consequenties van de aangenomen moties en mogelijke oplossingen goed in kaart te brengen. Wij staan graag klaar om hieraan deel te nemen.

Met vriendelijke groet,

Namens kernleden van het *KinderrechtenCollectief*

<i>M. Dullaert</i>	<i>Voorzitter Kinderrechtencollectief</i>
<i>M. Blaak</i>	<i>Directeur Defence for Children – ECPAT</i>
<i>J. Verhaar</i>	<i>Directeur Terre des Hommes</i>
<i>P. Kraan</i>	<i>Directeur Save the Children Nederland</i>
<i>F. Elmi</i>	<i>Bestuurslid Nationale Jeugdraad</i>
<i>S. Vriends</i>	<i>Kinderpostzegels</i>

<i>Alsmede:</i>	
<i>S. Laszlo</i>	<i>Directeur UNICEF Nederland</i>
<i>P. Krens</i>	<i>Directeur Child Helpline International</i>
<i>C. Dettmeijer</i>	<i>Voorzitter Child Helpline International / voormalig Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen</i>
<i>K. Schut</i>	<i>Directeur Free a Girl</i>
<i>C. Houmes</i>	<i>Directeur International Justice Mission</i>
<i>F. Noteboom</i>	<i>Hoofd Centrum tegen Kinderhandel en Mensenhandel</i>
<i>S. Landers</i>	<i>Hoofd Spine</i>

